

УКРАЇНСЬКА ЖІНКА – ОКРАСА СВІТУ НАУКИ

11 лютого 2019 р. в Львівському будинку вчених відбувся Перший Львівський форум «Жінка в науці», тобто вперше львівська наукова спільнота почала відзначати Міжнародний день жінок у науці.

Як же все починалося в світовій царині наук? Для того щоб забезпечити гендерну рівність і розширення прав і можливостей жінок і дівчат 70-та сесія Генеральної Асамблеї ООН 11 лютого 2015 року запровадила Міжнародний день жінок та дівчат у науці. Уперше цей день відзначався 11 лютого 2016 року. З кожним роком до його святкування долучається все більша кількість прихильників. 2018 року День жінок та дівчат у науці відзначили у Києві, Харкові та Дніпрі.

У 2019 році урочисто відзначили цей день й у Львові. Ведучою свята була **Лідія Бойчишин** – заступниця голови Львівського відділу Союзу українок, голова Статутної комісії Союзу українок на Всеукраїнському рівні, заступниця голови Наукового товариства імені Шевченка, голова Національного екологічного бюро, заступниця голови Громадської ради при Львівській обласній державній адміністрації, членкиня Центрального проводу Народного руху України, дочка **Михайла Бойчишина**, українського політика, одного з провідних діячів Народного руху України в минулому, який зник безвісти 16 січня 1994 року. З вітальним словом виступив голова Львівської обласної державної адміністрації **Олег Синютка**, який виголосив подяки відомим жінкам-науковцям. Подяки Західного наукового центру НАН України і МОН України за вагомий досягнення у науковій діяльності та активну громадську роботу зачитав жінкам-науковцям Західного регіону України директор ЗНЦ НАН України і МОН України **Олег Зинюк**. Жінок-науковиць також привітала директор департаменту освіти і науки ЛОДА, кандидат політичних наук **Любомира Мандзій**.

У своєму виступі Лідія Бойчишин зазначила, що жінка в науці не тільки дослідник, але й активний громадський діяч, носій національних цінностей. Метою відзначення Дня жінок і дівчат у науці є популяризація їх досліджень та залучення до прийняття рішень. Україна належить до числа країн з традиційно високою чисельністю жінок у науково-дослідницькій сфері. Частка жінок, які здобувають освіту у вищих навчальних закладах III–IV рівнів акредитації, складає 53 %.

За даними ЮНЕСКО Україна займає 12 місце серед країн Європи «Жінки у науці» з кількісним показником у 45 %. Про це повідомляється у звіті Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури.

Серед кандидатів наук у 2018 році чисельність жінок складала 49 % (1995 р. – 31,6 %; 2000 р. – 34,7 %; 2009 р. – 44,3 %). А от кількість жінок – докторів наук у 2018 році складала лише 25,4 %, хоча тенденція у цьому випадку позитивна. За галузями досліджень українські жінки-науковиці найбільш представлені в гуманітарній сфері – 67 %.

За роки незалежності України міністром освіти і науки вперше стала жінка – **Лілія Гриневич**. За 100-річну історію українського освітнього міністерства це – другий випадок призначення жінки міністром. Першим міністром освіти України (точніше – УРСР) була **Алла Бондар** у 1962 році.

У 2018 році в Академії наук України існувало 22 вакансії академіків та 69 вакансій членів-кореспондентів НАН України. Серед обраних у дійсні члени академії – 9 жінок. Це більше ніж було обрано на будь-яких попередніх виборах за весь час існування НАН України.

На святкуванні Міжнародного дня жінок та дівчат у науці виступили також: **Роман Яців**, проректор Львівської національної академії мистецтв; **Олександра Сербенська**, заслужений професор ЛНУ ім. Івана Франка, доктор філологічних наук; **Галина Мідяна**, керівниця Відділення фізико-хімії горючих копалин Інституту фізико-органічної хімії і вуглехімії ім. Л.М. Литвиненка НАН України; **Оксана Сапеляк**, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Інституту народознавства НАН України; **Оксана Дзера**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри перекладознавства і контрастивної лінгвістики (учениця видатної науковиці **Роксолани Зорівчак**, що недавно пішла з життя); **Петро Куцик**, кандидат економічних наук, професор, ректор Львівського торговельно-економічного університету; **Ірина Ключковська**, директор МІОК НУ «Львівська політехніка», кандидат педагогічних наук; **Зорислава Ромовська**, доктор юридичних наук, професор кафедри інтелектуальної власності, інформаційного та корпоративного права юридичного факультету ЛНУ ім. Івана Франка; **Олександра Яворська**, доктор юридичних наук, завідувачка кафедри інтелектуальної власності, інформаційного та корпоративного права юридичного факультету ЛНУ ім. Івана Франка; **Христина Береговська**, докторантка Львівської національної академії мистецтв; **Анастасія Венчовська**, винахідниця маловитратного способу зрошення прибережних пустель, переможниця міжнародного конкурсу наукових проєктів Intel ISEF.

По закінченню свята жінок та дівчат-науковців щиро і натхненно привітали члени музикознавчої комісії НТШ. ■

ЗАМІСТЬ ПІСЛЯМОВИ

Подаю кілька висловлювань учасників Свята жінок та дівчат, які запали, думаю, не тільки в жіночу, а й у чоловічу душу.

Олег Синютка: «Є тут багато жінок – красивих і розумних. І я ніяковію, втрачаю дар мови, коли їх бачу. Я схилью перед ними голову... Вдома бачу, що таке – жінка в науці».

Олег Зинюк: «Кожна жінка – дружина науковця – є науковцем...».

Роман Яців: «Всіх дослідниць, мисткинь вітаю, що ви – є і посилюєте гармонійну складову нашого національного організму. Це свято артикулює значення жінок-науковиць у суспільстві і розкриває свої найкращі можливості».

Олександра Сербенська: «Буде дуже гарно, коли чоловіки зуміють зберегтися як чоловіки, а жінки – як жінки».

Ірина Ключковська: «Кожен, хто виходив сюди, хвилювався не тільки від краси. Адже це – згусток інтелекту...».

Кожного дня жінка чинить у науці свій подвиг... Українська жінка – це краща жінка світу».

Зорислава Ромовська: «Кожна хоче мати чоловіка, щоб за його спиною відчувати себе щасливою».

Олександра Яворська: «Жінка викрутиться. Вона з нічого зробить борщ... Або буде тією шиєю, на якій сидить чоловік, сидять діти...».

Христина Береговська: «Дуже важливо в цьому світі бути ерудованою і науково підготовленою, побачити науку в усій її багатогранній повноті».

Лідія Бойчишин: «Жінка-науковиця – це жінка, яка дуже тонко відчуває все навколо».

То ж хто тепер може сказати, що Свято жінок-науковиць не змінить український світ? Ніхто. Чи не так? ■

Спілкувався **Богдан ЗАЛІЗНЯК**, керівник прес-центру наукової журналістики Західного наукового центру НАН України і МОН України, член НСПУ і НСЖУ, м. Львів